

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет аграрного менеджменту
«05» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БІЗНЕС-МЕНЕДЖМЕНТ»**

Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»

Спеціальність D3 «Менеджмент»

Освітня програма «Адміністративний менеджмент»

Факультет аграрного менеджменту

Розробники: Наталія КОВАЛЕНКО, доцент кафедри адміністративного менеджменту та ЗЕД, к.е.н., доцент

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Бізнес-менеджмент»

Дисципліна вивчає: основні показники та методики визначення оптимального напрямку розвитку підприємства; техніки менеджменту; функції й структури менеджменту; стратегічний менеджмент у сфері аналізу підприємства; інформаційний та комунікаційний менеджмент; основи кадрового менеджменту; прикладні програми й підприємницькі ігри; форми організації праці; фермерство; систему ціноутворення на с.-г. продукцію; ринок і ціну землі; типи ринків с.-г. продукції; світові ціни; врахування ризику й надійності; мультиперіодичні (динамічні) моделі; аналіз чутливості; основи лінійного програмування та спрощеного програмного планування.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>магістр</i>	
Спеціальність	<i>D3 «Менеджмент»</i>	
Освітня програма	<i>Адміністративний менеджмент</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	<i>120</i>	
Кількість кредитів ECTS	<i>4</i>	
Кількість змістових модулів	<i>2</i>	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	Згідно переліку тем	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	<i>1</i>	<u> 1 </u>
Семестр	<i>1</i>	<u> 1 </u>
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	<i>8 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>12 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>год.</i>	<i>- год.</i>
Самостійна робота	<u> 75 </u> год.	<i>100 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>3 год.</i>	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою запропонованого курсу є отримання уявлення про важливі для ведення господарської діяльності підприємства техніку менеджменту й кадрову роботу, а також визначення їх впливу на підприємницький успіх за допомогою прикладних програм й підприємницьких ігор, знань об'єктивних

закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей економічної діяльності та розвитку сільського господарства, аграрної торгівлі, а також набуття навиків їх практичного застосування.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів в організації;

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком;

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;

ПРН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;

ПРН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;

ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу);

ПРН14. Вміти визначати: інституційні характеристики організації (цілі і завдання, форму власності, розміри, структуру), її функціональні сфери (закупівля, виробництво, логістика, маркетинг, фінанси, людські ресурси тощо) та їхні взаємозв'язки; критерії, відповідно до яких здійснюється оцінювання внутрішнього середовища підприємства, і пов'язувати результати з аналізом навколишнього середовища (SWOT-, PEST-, SMART-аналіз, аналіз внутрішнього і зовнішнього ланцюжка створення вартості тощо).

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижн і	усьо го	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль1. <i>Основоположні управлінсько-економічні поняття. Витрати та виробіток.</i>														

Тема 1. Основоволожні управлінські поняття	1-2	6	2	4	-	-	-	7	1	1			5
Тема 2. Витрати з експлуатації основних засобів	3-4	11	2	4	-	-	5	12	1	1			10
Тема 3. Класифікація витрат та виробітку на сільськогосподарських підприємствах	5-6	11	2	4	-	-	5	13	1	2			10
Тема 4. Основні аспекти економіки трудових ресурсів	7	11	2	4			5	13	1	2			10
Разом за змодулем 1		39	8	16			15	45	4	6			35
Модуль 2. Мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій													
Тема 5. Мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій	8-11	32	4	8	-	-	20	26	2	4			20
Тема 6. Аграрний менеджмент	12-15	19	3	6	-	-	10	19	2	2			15
Разом за модулем 2		51	7	14			30	45	4	6			35
Усього годин		90	15	30			45	90	8	12			70
Курсова робота з бізнес-менеджменту		30						30					
Усього годин		120	15	30			60	120	8	12			70

Курсова робота – 1 ECTS (30 год.)

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основоволожні управлінські поняття	2
2	Витрати з експлуатації основних засобів	2
3	Класифікація витрат та виробітку на сільськогосподарських підприємствах	2
4	Основні аспекти економіки трудових ресурсів	2
5	Мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій	4
6	Аграрний менеджмент	3

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дискусія про загальні поняття господарської діяльності, цілі та види поведінки підприємця. Визначення функцій, завдань, цілей керівника	4

2	Нарахування амортизації за різними методиками: лінійний, прогресивний, дигресивний методи, лінійний метод за відновлювальною вартістю, розрахунок в залежності від продуктивності. Розрахунок витрат з механізації виробничих процесів: трактор, самохідний комбайн, навантажувач, причіп. Визначення мінімально необхідного обсягу робіт	4
3	Калькуляція загальних, середніх та граничних витрат з механізації. Знаходження оптимальної спеціальної інтенсивності, мінімальної комбінації факторів та оптимального виробничого напрямку господарства	4
4	Аналіз структури та динаміки трудових ресурсів у регіоні (або галузі). Розрахунок ефективності використання трудових ресурсів на підприємстві	4
5	Застосування фінансово-математичних факторів в мультиперіодичних розрахунках	4
6	Розрахунок ефективності інвестицій статичним та мультиперіодичним способом	4
7	Розробка організаційної структури аграрного підприємства	2
8	Розрахунок економічної ефективності аграрного проекту (наприклад, вирощування культури)	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основоположні управлінські поняття. Витрати з експлуатації основних засобів. Класифікація витрат та виробітку на сільськогосподарських підприємствах. Основоположні аспекти економіки трудових ресурсів.	45
2	Мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій. Зміні грошей в часі, грошовий потік, теперішня вартість проекту, внутрішня ставка окупності, термін окупності.	45

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- захист індивідуальних робіт
- захист курсової роботи

7. Методи навчання.

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;

- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Основоположні управлінсько-економічні поняття. Витрати та виробіток.		
Практична робота 1. Дискусія про загальні поняття господарської діяльності, цілі та види поведінки підприємця. Визначення функцій, завдань, цілей керівника.	ПРН 2, 3, 8, 13, 14. Здобувач освіти повинен знати об'єкти та суб'єкти підприємницької діяльності, види підприємництва та основи управління; методику розрахунку витрат з використання основних засобів; класифікацію виробітку та витрат, а також виробничу теорію та її застосування для оптимальної організації підприємства; різноманітні аспекти стратегічного й кадрового менеджменту. Він також має вміти вирішувати управлінські задачі, здійснювати розрахунок витратної частини виробництва, вирішувати задачі з нарахування амортизації за різними методами – лінійним, прогресивним, дигресивним, за відновлювальною вартістю, а також залежно від продуктивності. Крім того, здобувач повинен вміти розраховувати потребу у робочому часі для здійснення конкретної робочої операції або виробничого процесу.	5
Практична робота 2. Нарухування амортизації за різними методиками. Розрахунок витрат з механізації виробничих процесів.		5
Практична робота 3. Калькуляція загальних, середніх та граничних витрат з механізації. Знаходження оптимальної спеціальної інтенсивності, мінімальної комбінації факторів та оптимального виробничого напрямку господарства.		5
Практична робота 4. Аналіз структури та динаміки трудових ресурсів у регіоні (або галузі). Розрахунок ефективності використання трудових ресурсів на підприємстві.		5
Самостійна робота 1.		10
Модульна контрольна робота 1.		70
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій		

Практична робота 5. Застосування фінансово-математичних факторів в мультиперіодичних розрахунках	ПРН 2, 3, 8, 13, 14. Здобувач освіти повинен знати основи фінансової математики, принципи й форми інвестування, особливості функціонування ринків сільськогосподарської продукції, форми фермерства та інші види організації праці, механізми формування ринку й ціни на землю, принципи ціноутворення на сільськогосподарську продукцію, світові ціни, форми торгівлі, а також інші аспекти, пов'язані з оцінкою господарських процесів на підприємстві та їх оптимальною організацією.	5
Практична робота 6. Розрахунок ефективності інвестицій статичним та мультиперіодичним способом		5
Практична робота 7. Розробка організаційної структури аграрного підприємства		5
Практична робота 8. Розрахунок економічної ефективності аграрного проекту (наприклад, вирощування культури)		5
Самостійна робота 2.		10
Модульна контрольна робота 2.	Він має вміти визначати ефективність окремих фінансових та інвестиційних заходів шляхом розрахунків довгострокових інвестицій, а також застосовувати знання про техніку менеджменту і кадрову роботу, важливі для ведення господарської діяльності підприємства, з урахуванням їх впливу на підприємницький успіх за допомогою прикладних програм та підприємницьких ігор.	70
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Екзамен/залік		30
Всього за курс		$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$
Курсова робота		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=457>);
2. Конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
3. Коваленко Н.О. Методичні рекомендації щодо застосування програми «Прийняття управлінських рішень «МАХ»: Навчальне видання. Електронний ресурс. 2024. 42 с.
4. Коваленко Н.О. Методичні рекомендації щодо застосування програми «Прийняття управлінських рішень «ВЕР»: Навчальне видання. Електронний ресурс. 2024. 27 с.
5. Коваленко Н.О. Методичні рекомендації для практичних та самостійної роботи студента з дисципліни «Бізнес-менеджмент». К.: «ЦП «Компринт». 2023. 19 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Конспект модулів з Бізнес-менеджменту. УПН Вайєнштефан-Тріздорф (Німеччина). 2025.
2. Бутко М.П. Виробничий менеджмент. Центр навчальної літератури (ЦУЛ). 2019. 420 с.
3. Юрген Аппело. Менеджмент 3.0. Agile-менеджмент. Лідерство та управління командами. Фабула. 2019. 432 с.
4. Garry Stephenson. Whole Farm Management: From Start-Up to Sustainability. Storey Publishing, LLC. 2019. 312 с.
5. Петренко К. В., Скоробогатова Н. Є. Економіка і організація виробництва. К.: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 177 с.
6. Henry C Taylor. Agricultural Economics. Wentworth Press. 2019. 334 с.
7. Офіційний вебпортал парламенту України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.rada.gov.ua
8. Faichuk, O.; Pashchenko, O.; Zharikova, O.; Kovalenko, N.; Faichuk, O. Economic efficiency of the GHG emissions from energy use in agriculture: comparative analysis of Ukraine and

the EU member states. Environment. Technology. Resources. Rezekne, Latvia, Proceedings of the 15th International Scientific and Practical Conference. 2024, Volume I, 149-153. DOI: <https://doi.org/10.17770/etr2024vol1.7986>.

9. Kovalenko, N., Kovalenko, V., Hutsol, T., Ievstafiiieva, Y., Polishchuk, A. Economic Efficiency and Internal Competitive Advantages of Grain Production in The Central Region of Ukraine. Agricultural Engineering, 2021, 51-62. DOI: <https://doi.org/10.2478/agriceng-2021-0004> (Scopus).

10. Lutsiak, V.; Hutsol, T.; Kovalenko, N.; Kwaśniewski, D.; Kowalczyk, Z.; Belei, S.; Marusei, T. Enterprise Activity Modeling in Walnut Sector in Ukraine. Sustainability 2021, 13, 13027. DOI: <https://doi.org/10.3390/su132313027> (Scopus and WoS).

11. The Food and Agriculture Organization (FAO) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.fao.org

12. Tryhuba, A.; Mudryk, K.; Tryhuba, I.; Hutsol, T.; Glowacki, S.; Faichuk, O.; Kovalenko, N.; Shevtsova, A.; Ratajski, A.; Janaszek-Mankowska, M.; Tulej, W. Coordination of Configurations of Technologically Integrated “European Green Deal” Projects. Processes 2022, 10, 1768. DOI: <https://doi.org/10.3390/pr10091768> (Scopus and WoS).

13. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.ukrstat.gov.ua

14. Національний банк України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.bank.gov.ua.

15. Офіційний вебпортал парламенту України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.rada.gov.ua

16.

17. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.ukrstat.gov.ua

18. The Food and Agriculture Organization (FAO) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.fao.org

19. Національний банк України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.bank.gov.ua